Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
PEDRO CRUZ VILLALÓN
prezentate la 21 martie 2013 [1]

Cauzele C-625/11 P și C-626/11 P

Polyelectrolyte Producers Group GEIE (PPG),
SNF SAS
împotriva

Agenției Europene pentru Produse Chimice (ECHA)

„Recurs — Acțiune în anulare — Admisibilitate — Acțiune prematură — Acțiune tardivă — Articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene — Dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă — Agenția Europeană pentru Produse Chimice (ECHA) — Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 — Articolele 57 și 59 — Substanțe care fac obiectul autorizării — Identificarea acrilamidei drept substanță care prezintă motive de îngrijorare deosebită — Înscriere în lista substanțelor candidate — Publicarea listei pe site-ul internet al ECHA — Termene de introducere a acțiunii — Dies a quo — Articolul 102 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului — Decădere”

1. Curtea este solicitată să se pronunțe, prin intermediul recursurilor introduse în aceste două cauze analizate împreună în prezentele concluzii, asupra unei situații cu totul speciale. Astfel, două acțiuni în anulare, introduse de aceiași actori, împotriva uneia și aceleiași decizii a Agenției Europene pentru Produse Chimice (ECHA) de identificare a unei substanțe, în speță acrilamida, ca prezentând motive de îngrijorare deosebită, au condus la adoptarea de către Tribunalul Uniunii Europene a două ordonanțe de inadmisibilitate, respectiv a Ordonanțelor Tribunalului din 21 septembrie 2011, PPG și SNF/ECHA (T-1/10, denumită în continuare „ordonanța atacată pronunțată în cauza T-1/10”), precum și PPG și SNF/ECHA (T-268/10, denumită în continuare „ordonanța atacată pronunțată în cauza T-268/10”) (denumite în continuare, împreună, „ordonanțele atacate”), prima, de respingere ca prematură a uneia dintre acțiuni, iar a doua, de respingere ca tardivă a celeilalte acțiuni.

2. Prin intermediul celor două recursuri distincte, recurentele din cele două proceduri care s-au aflat pe rolul Tribunalului solicită Curții, invocând mai ales o atingere a dreptului lor la o protecție jurisdicțională efectivă, anularea ordonanțelor respective, apreciind că atât constatarea caracterului prematur al primei acțiuni, cât și constatarea caracterului tardiv al celei de a doua acțiuni sunt afectate de erori de drept.

3. Reglementarea relevantă în cele două cauze, respectiv articolul 59 alineatul (10) din Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 [2], prevede în speță că decizia în discuție a ECHA se publică pe site-ul internet al ECHA.

1 — Limba originală: franceza.

2 — Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei (JO L 396, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 60, p. 3, rectificare în JO 2009, L 36, p. 84).

4. Curtea va fi astfel obligată, pe de o parte, să examineze, în primul rând și pentru prima dată, unul dintre procesele decizionale introduse prin dispozițiile Regulamentului nr. 1907/2006, pentru a stabili dacă actele adoptate în cadrul procesului amintit constituie acte atacabile, în sensul articolului 263 TFUE, de către operatorii economici interesați. Aceasta va trebui apoi să analizeze dacă articolul 263 TFUE se opune, astfel cum a statuat Tribunalul în cauza T-1/10, posibilității ca un reclamant să introducă o acțiune în anulare împotriva unui act, care a fost adoptat la finalul procesului decizional sus-menționat și a fost publicat pe internet, de îndată ce a luat cunoștință de actul respectiv și, implicit, înainte ca acesta să facă obiectul publicității prevăzute de Regulamentul nr. 1907/2006.

5. Pe de altă parte, Curtea va fi invitată să se pronunțe, de asemenea pentru prima dată, cu privire la modalitățile de calcul al termenelor de introducere a unei acțiuni împotriva actelor publicate exclusiv pe internet sau, mai exact, cu privire la care se prevede că nu fac obiectul unei publicări, ci doar al unei măsuri de publicitate pe internet. Curtea va trebui mai precis să răspundă la întrebarea dacă articolul 102 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, care prevede că termenele pentru introducerea unei acțiuni împotriva actelor publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* încep să curgă doar de la sfârșitul celei de a paisprezecea zile de la această publicare, se poate aplica în cazul publicării actelor pe internet.

I – Procedurile în fața Tribunalului și ordonanțele atacate

A – *Istoricul celor două acțiuni în fața Tribunalului*

6. Cele două acțiuni în anulare, care fac obiectul recursurilor, își au originea comună într-o decizie prin care ECHA, în temeiul articolului 59 din Regulamentul nr. 1907/2006, a plasat acrilamida, substanță considerată ca prezentând motive de îngrijorare deosebită, pe lista substanțelor candidate la o eventuală includere în anexa XIV la Regulamentul nr. 1907/2006[3].

7. Din cele două ordonanțe atacate rezultă că Polyelectrolyte Producers Group GEIE este un grup ce reprezintă interesele societăților producătoare și/sau importatoare de polielectroliți, de poliacrilamidă și/sau de alți polimeri care conțin acrilamidă, printre ai cărui membri se numără și societatea SNF SAS[4].

8. La 25 august 2009, Regatul Țărilor de Jos a transmis ECHA un dosar privind identificarea acrilamidei drept substanță cancerigenă și mutagenă care îndeplinește criteriile menționate la articolul 57 literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 1907/2006, pentru a fi plasată pe lista de identificare a substanțelor candidate la includerea în anexa XIV la regulamentul menționat, în care sunt enunțate substanțele care fac obiectul autorizării.

9. La 27 noiembrie 2009, Comitetul statelor membre, sesizat cu soluționarea dosarului în temeiul articolului 59 alineatul (7) din Regulamentul nr. 1907/2006, a ajuns la un acord unanim privind identificarea acrilamidei drept substanță care prezintă motive de îngrijorare deosebită întrucât aceasta îndeplinea criteriile prevăzute la articolul 57 literele (a) și (b) din regulamentul menționat.

10. La 7 decembrie 2009, ECHA a publicat un comunicat de presă prin care anunța respectivul acord unanim al Comitetului statelor membre, precum și actualizarea, în ianuarie 2010, a listei de identificare a substanțelor candidate.

3 — Denumită în continuare „lista de identificare a substanțelor candidate”.

4 — Denumită în continuare „SNF”.

11. La 22 decembrie 2009, directorul executiv al ECHA a adoptat Decizia ED/68/2009 care prevedea publicarea, actualizată, a listei de identificare a substanțelor candidate pentru data de 13 ianuarie 2010 și care menționa acrilamida.

B – *Cele două litigii care s-au aflat pe rolul Tribunalului*

12. Acestea sunt împrejurările care au determinat recurentele să formuleze cele două acțiuni în cauzele T-1/10 și T-268/10.

13. Prin intermediul unei prime cereri introductive, introdusă la 4 ianuarie 2010 în cauza T-1/10 și care face obiectul recursului în cauza C-626/11 P, recurentele au solicitat „anularea deciziei ECHA prin care acrilamida era identificată drept o substanță care îndeplinește criteriile prevăzute la articolul 57 din Regulamentul nr. 1907/2006, în conformitate cu articolul 59 din acest regulament”[5]. La 5 ianuarie 2010, SNF a depus, prin act separat, și o cerere de suspendare a executării deciziei menționate, înregistrată sub nr. T-1/10 R.

14. Prin Ordonanța din 11 ianuarie 2010, președintele Tribunalului a admis provizoriu cererea de suspendare a executării.

15. La 13 ianuarie 2010, ECHA a publicat un nou comunicat de presă prin care anunța înscrierea a 14 substanțe în lista de identificare a substanțelor candidate și prin care excepta acrilamida în aplicarea ordonanței de suspendare din 11 ianuarie 2010.

16. La 18 martie 2010, ECHA a invocat o excepție de inadmisibilitate a acțiunii care face obiectul cauzei T-1/10.

17. Prin Ordonanța din 26 martie 2010, președintele Tribunalului a respins cererea de suspendare a executării formulată de SNF și a dispus soluționarea cererii privind cheltuielile de judecată odată cu fondul.

18. La 30 martie 2010, ECHA a publicat pe site-ul său internet lista de identificare a substanțelor candidate, actualizată, în care era menționată acrilamida.

19. Prin intermediul unei a doua cereri introductive, introdusă la 10 iunie 2010 în cauza T-268/10 și care face obiectul recursului în cauza C-625/11 P, recurentele au solicitat „anularea deciziei ECHA, publicată la 30 martie 2010, prin care acrilamida era identificată drept o substanță care îndeplinește criteriile prevăzute la articolul 57 din Regulamentul nr. 1907/2006 și era inclusă în lista [de identificare a] substanțelor candidate”[6].

20. La 5 noiembrie 2010, ECHA a invocat o excepție de inadmisibilitate a acțiunii care făcea obiectul cauzei T-268/10. La 18 ianuarie 2011, ECHA a mai depus un memoriu suplimentar privind excepția de inadmisibilitate.

5 — Punctul 8 din ordonanța atacată pronunțată în cauza T-1/10.

6 — Punctul 11 din ordonanța atacată pronunțată în cauza T-268/10.

C – *Ordonanța atacată pronunțată în cauza T-1/10 (acțiune declarată prematură)*

21. Prin ordonanța atacată, pronunțată în cauza T-1/10, Tribunalul a admis excepția de inadmisibilitate invocată de ECHA și, în consecință, a respins acțiunea recurentelor ca inadmisibilă. Tribunalul a mai dispus, pe de o parte, ca recurentele să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de ECHA și, pe de altă parte, a dispus ca Regatul Țărilor de Jos și Comisia Europeană să suporte propriile cheltuieli de judecată. În sfârșit, Tribunalul a obligat SNF la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii măsurilor provizorii.

22. În speță, Tribunalul a apreciat, în esență, că la data depunerii cererii introductive, 4 ianuarie 2010, acrilamida nu era încă inclusă în lista de identificare a substanțelor candidate. Desigur, Comitetul statelor membre ajunsese la acea dată la un acord unanim privind identificarea acrilamidei drept substanță care prezintă motive de îngrijorare deosebită, iar directorul executiv al ECHA adoptase decizia de includere a acesteia în lista de identificare a substanțelor candidate. Intrarea în vigoare a acestei decizii nu era însă prevăzută decât pentru 13 ianuarie 2010[7]. În consecință, decizia atacată de recurente nu viza, la data introducerii acțiunii lor, să producă efecte juridice față de terți[8]. Astfel, din moment ce lista de identificare a substanțelor candidate există doar pe site-ul internet al ECHA, numai prin includerea în respectiva listă publicată pe site-ul internet sus-menționat actul de identificare a unei substanțe ca prezentând motive de îngrijorare deosebită ajunge să producă efecte de drept[9].

D – *Ordonanța atacată pronunțată în cauza T-268/10 (acțiune declarată tardivă)*

23. Prin ordonanța atacată, pronunțată în cauza T-268/10, Tribunalul a admis cauza de inadmisibilitate invocată cu titlu principal de ECHA în cadrul excepției de inadmisibilitate, întemeiată pe nerespectarea termenului de introducere a acțiunii și, în consecință, a respins ca inadmisibilă acțiunea formulată de recurente. Tribunalul a mai dispus, pe de o parte, ca recurentele să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de ECHA și, pe de altă parte, a dispus ca Regatul Țărilor de Jos și Comisia Europeană să suporte propriile cheltuieli de judecată.

24. În speță, Tribunalul a constatat că decizia atacată, respectiv decizia de identificare a acrilamidei drept substanță care îndeplinește criteriile prevăzute la articolul 57 din Regulamentul nr. 1907/2006 și de includere a acrilamidei în lista de identificare a substanțelor candidate[10], fusese publicată de ECHA pe site-ul său internet la 30 martie 2010, în conformitate cu obligația care îi revine în temeiul articolului 59 alineatul (10) din Regulamentul nr. 1907/2006[11], și că termenul de introducere a acțiunii împotriva acesteia a expirat la 9 iunie 2010[12]. Întrucât acțiunea a fost introdusă la 10 iunie 2010, ea a fost, așadar, formulată tardiv[13] și, întrucât recurentele nu au invocat existența unui caz fortuit sau de forță majoră[14], acțiunea trebuia în consecință respinsă ca inadmisibilă[15].

25. Tribunalul a avut de asemenea grijă să adauge, odată constatată tardivitatea acțiunii, că recurentele nu se puteau prevala de o eventuală eroare scuzabilă[16].

7 — Punctul 45 din ordonanța atacată pronunțată în cauza T-1/10.
8 — *Ibidem* (punctele 41 și 46).
9 — *Ibidem* (punctul 50).
10 — Punctul 11 din ordonanța atacată pronunțată în cauza T-268/10.
11 — *Ibidem* (punctul 31).
12 — *Ibidem* (punctul 39).
13 — *Ibidem* (punctul 40).
14 — *Ibidem* (punctul 42).
15 — *Ibidem* (punctul 43).
16 — *Ibidem* (punctul 41).

II – Procedura în fața Curții și concluziile părților

26. Recurentele din cele două proceduri care s-au aflat pe rolul Tribunalului au formulat recurs împotriva ordonanțelor atacate, prima, înregistrată la 6 decembrie 2011 sub numărul C-625/11 P, împotriva ordonanței atacate, pronunțată în cauza T-268/10, prin care acțiunea a fost declarată tardivă, a doua, înregistrată sub numărul C-626/11 P, împotriva ordonanței atacate, pronunțată în cauza T-1/10, prin care acțiunea a fost declarată prematură.

27. Prin scrisorile depuse la 23 decembrie 2011, Regatul Țărilor de Jos, intervenient în susținerea ECHA în cele două cauze de pe rolul Tribunalului, și-a menținut cererea de intervenție în cadrul celor două recursuri, fără însă a dori să adauge în scris elemente noi.

28. Observațiile orale ale recurentelor și ale intimatei din recurs, precum și ale Comisiei au fost ascultate în ședința din 14 decembrie 2012, comună pentru cele două cauze, în cursul căreia au fost invitate să ia poziție cu privire la relevanța punctului 8 din Hotărârea din 19 septembrie 1985, Hoogovens Groep/Comisia[17] pentru recursul care face obiectul cauzei C-626/11 P.

29. În recursul care face obiectul cauzei C-625/11 P, recurentele solicită Curții:

— anularea ordonanței atacate pronunțate în cauza T-268/10,

— anularea deciziei atacate sau

— cu titlu subsidiar, trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului pentru ca acesta să se pronunțe asupra acțiunii în anulare și

— obligarea intimatei la plata cheltuielilor de judecată efectuate în procedura în fața Curții, precum și cele efectuate în procedura în fața Tribunalului.

30. ECHA solicită Curții:

— declararea recursului ca nefondat și

— obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată.

31. Comisia solicită Curții:

— respingerea recursului și

— obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată.

32. În recursul care face obiectul cauzei C-626/11 P, recurentele solicită Curții:

— anularea ordonanței atacate pronunțate în cauza T-1/10,

— anularea deciziei atacate sau

— cu titlu subsidiar, trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului, pentru ca acesta să se pronunțe asupra acțiunii în anulare și

17 — 172/83 și 226/03, Rec., p. 2831.

— obligarea intimatei la plata cheltuielilor de judecată efectuate în procedura în fața Curții, precum și cele efectuate în procedura în fața Tribunalului.

33. ECHA solicită Curții:

— declararea recursului ca nefondat și

— obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată.

34. Comisia solicită Curții:

— respingerea recursului și

— obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată.

III – Cu privire la recursuri

A – *Observații preliminare cu privire la funcția publicării actelor instituțiilor, ale organelor, ale oficiilor și ale agențiilor Uniunii și, în particular, cu privire la utilizarea internetului în acest scop*

35. Trebuie început prin a sublinia că validitatea articolului 59 alineatul (10) din Regulamentul nr. 1907/2006, în măsura în care prevede că ECHA „publică” și „actualizează” pe pagina sa de internet lista de identificare a substanțelor candidate „de îndată ce s-a adoptat o decizie privind includerea unei substanțe [pe lista menționată]”, nu a fost pusă în discuție în procedura în fața Tribunalului, astfel încât această problemă rămâne exclusă din dezbateri în prezentul recurs.

36. Rămâne totuși în discuție faptul că această dispoziție care, după cum vom vedea, se situează obligatoriu în centrul aspectelor adresate prin cele două recursuri, întrucât ea definește evenimentul în raport cu care Tribunalul a declarat cele două acțiuni inadmisibile, pune o serie de probleme care, în opinia noastră, nu pot fi, cel puțin într-o oarecare măsură, ignorate.

37. Trebuie amintit în această privință că funcția publicării unui act al instituțiilor, al organelor, al oficiilor și al agențiilor Uniunii, care decurge din imperativul privind securitatea juridică, este mai întâi de a aduce la cunoștința celor interesați, în mod precis și exact, întinderea obligațiilor care le sunt impuse [18] dacă este cazul, precum și momentul de la care aceste obligații încep în mod normal [19] să își producă efectele juridice, astfel încât să le permită mai precis să adopte dispozițiile lor în consecință [20] și să beneficieze, eventual și în deplină cunoștință de cauză, de dreptul lor de a introduce o acțiune împotriva respectivului act.

18 — A se vedea Hotărârea din 20 mai 2003, Consorzio del Prosciutto di Parma și Salumificio S. Rita (C-108/01, Rec., p. I-5121, punctul 95), precum și Hotărârea din 11 decembrie 2007, Skoma-Lux (C-161/06, Rep., p. I-10841, punctul 38).

19 — Cu privire la excepțiile de la principiul neretroactivității, a se vedea în special Hotărârea din 25 ianuarie 1979, Racke (98/78, Rec., p. 69, punctele 19 și 20), precum și Hotărârea din 9 ianuarie 1990, SAFA (C-337/88, Rec., p. I-1, punctul 13).

20 — A se vedea Hotărârea din 10 martie 2009, Heinrich (C-345/06, Rep., p. I-1659, punctele 42-44).

38. De asemenea, publicarea care răspunde exigențelor de ordin formal, a căror respectare este ea însăși supusă controlului Curții [21], permite totodată stabilirea în mod cert a datei de la care cei interesați sunt prezumați că au avut cunoștință de conținul actelor susceptibile să îi afecteze și, prin urmare, fără excepție [22], a datei de la care pot în mod cert și, prin urmare, trebuie să fie calculate termenele în care, în interesul securității situațiilor juridice, pot fi formulate acțiunile împotriva acestor acte, chiar și atunci când această publicare nu ar fi o condiție pentru aplicabilitatea lor.

39. În opinia noastră, dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă garantat de articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene impune de asemenea, în caz de dubiu sau de dificultate, să se aprecieze condițiile de admisibilitate a acțiunilor astfel încât să fie favorizată analiza lor pe fond și, în consecință, un acces la instanță propriu-zis, întotdeauna sub rezerva drepturilor și a intereselor celorlalte părți din procedură. Această abordare trebuie, așadar, să determine instanța sesizată cu soluționarea unei acțiuni să se abțină să interpreteze dispozițiile care țin de termenele de introducere a unei acțiuni cu o rigoare excesivă și, în orice caz, să înlăture o interpretare ostilă admisibilității sale [23].

40. Acesta este, de altfel, motivul pentru care, potrivit unei jurisprudențe constante, în mod normal data publicării efective a unui act este cea de la care încep să curgă termenele de introducere a unei acțiuni împotriva actului respectiv, chiar și în situația în care reclamantul ar fi avut cunoștință de conținutul său înainte de această publicare, data luării la cunoștință a unui act ca punct de plecare al termenului având un caracter subsidiar în raport cu data publicării sau cu data notificării actului [24].

41. În aceste condiții, trebuie să se analizeze în continuare formalitatea specifică a „publicității” „deciziilor” de includere a substanțelor în lista de identificare a substanțelor candidate prin actualizarea respectivei liste pe site-ul internet al ECHA, astfel cum prevede articolul 59 alineatul (10) din Regulamentul nr. 1907/2006, care trebuie în mod inevitabil confruntată cu „nota juridică” inserată de ECHA pe site-ul său internet. Potrivit mențiunii calificate drept „disclaimer” de nota juridică amintită, ECHA declară, printre altele, „că își declină orice răspundere pentru informațiile care se găsesc pe [site-ul său internet]”, precizând că nu „poate garanta că un document disponibil online reproduce cu exactitate un text adoptat oficial” [25]. Se dovedește cel puțin dificil să nu se țină cont de acest „disclaimer” atunci când se face o apreciere a întinderii și a efectelor acestei formalități specifice de publicitate.

21 — În acest sens, referitor la publicările în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, a se vedea în special Hotărârile citate anterior Racke (punctul 15) și SAFA (punctul 12); pentru situația publicării pe internet, a se vedea Hotărârea din 19 septembrie 2002, Comisia/Belgia (C-221/01, Rec., p. I-7835, punctele 44 și 45).

22 — A se vedea Hotărârile din 26 iunie 2012, Polonia/Comisia (C-335/09 P) și Polonia/Comisia (C-336/09 P).

23 — Referitor la această abordare, care este binecunoscută mai ales în Spania drept principiul *pro actione*, a se vedea în special Sáez Lara, C., „Tutela judicial efectiva y proceso de trabajo”, în Casas Baamonde, M. E., și Rodríguez-Piñero y Bravo-Ferrer, M., *Comentarios a la Constitución española*, Wolters Kluwer, 2008, p. 603.

24 — A se vedea Hotărârea din 10 martie 1998, Germania/Consiliul (C-122/95, Rec., p. I-973, punctele 35-39), și Ordonanța din 25 noiembrie 2008, TEA/Comisia (C-500/07 P, Rep., punctele 21-23).

25 — Acesta, consultat în ziua ședinței, este permanent accesibil printr-un link care se află în josul fiecărei pagini a site-ului (http://echa.europa.eu/fr/web/guest/legal-notice).

42. Articolul 59 alineatul (10) din Regulamentul nr. 1907/2006 ar putea fi interpretat drept o dispoziție care prevede o anumită „publicitate” conținutului unei „decizii”, neidentificată în rest într-un mod suficient de precis. În schimb, în lipsa unei dispoziții care să reglementeze această publicitate pe internet [26] și care să permită îndeosebi garantarea cu certitudine a datelor de postare online [27], precum și a autenticității, a integrității și a inalterabilității informațiilor postate online [28], această dispoziție nu poate fi asimilată unei „publicări” veritabile cu toate consecințele juridice care decurg din aceasta [29].

43. Pentru ca un site internet să poată fi considerat în mod legal responsabil pentru asumarea obligației de publicare în sensul strict al termenului, trebuie să poată avea la bază fundamente tehnice de natură să garanteze ca un „disclaimer” precum cel aplicabil în cazul site-ului internet al ECHA să fie în mod evident nenecesar, cel puțin pentru o parte a conținutului site-ului respectiv [30].

44. Pe de altă parte, trebuie subliniat că faptul că articolul 59 alineatul (10) din Regulamentul nr. 1907/2006 prevede această publicitate pentru deciziile care privesc includerea unei substanțe în lista de identificare a substanțelor candidate nu presupune neapărat că ea exclude orice măsură de publicare a respectivelor decizii, inclusiv pe internet. Consiliul de administrație al ECHA ar putea foarte bine, fără a încălca această dispoziție, să prevadă în regulamentul interior al ECHA, în virtutea competențelor care îi sunt conferite de articolul 78 din Regulamentul nr. 1907/2006, o obligație de publicare propriu-zisă a deciziilor respective.

45. Pentru a încheia aceste observații introductive, dorim să subliniem că, întrucât validitatea unei modalități de publicare precum cea prevăzută la articolul 59 alineatul (10) din Regulamentul nr. 1907/2006 nu intră în discuție în prezenta cauză, recursurile formulate de recurente nu trebuie apreciate în temeiul unor considerații de această natură. Cu toate acestea și ținând seama de importanța pe care o are publicarea respectivă, precum și data la care a survenit în cele două litigii, apreciem că aceste considerații trebuie să se regăsească în aprecierea de ansamblu a celor două recursuri.

B – *Recursul formulat în cauza C-626/11 P (ordonanța atacată pronunțată în cauza T-1/10, prin care acțiunea a fost declarată prematură)*

1. Rezumatul argumentelor părților

46. Recurentele invocă, în esență, un motiv unic, întemeiat pe o eroare în interpretarea Regulamentului nr. 1907/2006, care ar fi condus la o încălcare a dreptului lor la o protecție jurisdicțională efectivă.

26 — A se vedea în acest sens hotărârea Skoma-Lux, citată anterior (punctul 48).

27 — Spre deosebire de ceea ce prevede în special articolul 58 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1907/2006.

28 — Comparativ, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene garantează autenticitatea *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*. A se vedea articolul 3 alineatul (1) litera (a) din Decizia 2009/496/CE a Parlamentului European, a Consiliului, a Comisiei, a Curții de Justiție, a Curții de Conturi, a Comitetului Economic și Social European și a Comitetului Regiunilor din 26 iunie 2009 privind organizarea și funcționarea Oficiului pentru Publicații al Uniunii Europene (JO L 168, p. 41).

29 — Aceste exigențe elementare stau la baza Regulamentului (UE) nr. 216/2013 al Consiliului din 7 martie 2013 privind publicarea electronică a *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene* (JO L 69, p. 1); a se vedea în special considerentele (8) și (10), precum și articolul 2 alineatul (1) și articolul 4 alineatul (1). A se vedea de asemenea Propunerea de regulament al Consiliului privind publicarea electronică a *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, prezentată de Comisie la 4 aprilie 2011, [COM(2011) 162 final], punctele 1.1 și 1.3 din expunerea de motive, considerentul (8), articolul 1 alineatul (2) și articolul 2 alineatele (1) și (2) din propunere.

30 — Articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 216/2013/UE privind publicarea electronică a *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene* prevede, din această perspectivă, că efectele juridice ale acestei publicări electronice au la bază o semnătură electronică întemeiată pe un certificat creat de un dispozitiv securizat de creare a unei semnături, în conformitate cu Directiva 1999/93/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 1999 privind un cadru comunitar pentru semnăturile electronice (JO 2000, L 13, p. 12, Ediție specială, 03/vol. 28, p. 120).

47. Mai exact, acestea reproşează Tribunalului că a decis că „includerea” efectivă a acrilamidei în lista de identificare a substanţelor candidate, astfel publicată pe site-ul internet al ECHA, era singurul act de natură să producă efecte juridice faţă de terţi în procedura prevăzută la articolul 59 din Regulamentul nr. 1907/2006, iar nu identificarea ei drept substanţă care îndeplineşte criteriile vizate la articolul 57 din Regulamentul nr. 1907/2006, astfel cum a fost concretizată şi le-a fost adusă la cunoştinţă prin comunicatul de presă publicat de ECHA la 7 decembrie 2009.

48. ECHA, susţinută de Regatul Ţărilor de Jos şi de Comisie, susţine însă că Tribunalul a statuat în mod întemeiat că decizia Comitetului statelor membre de identificare a acrilamidei drept o substanţă care prezintă motive de îngrijorare deosebită nu era decât o decizie preliminară, care nu era destinată să producă efecte juridice faţă de terţi, publicarea listei de identificare a substanţelor candidate actualizată pe site-ul internet al ECHA fiind singura de natură să producă astfel de efecte.

2. Analiză

49. Cu titlu introductiv, trebuie subliniat că, potrivit ordonanţei atacate pronunţate în cauza T-1/10, acţiunea recurentelor a fost respinsă ca inadmisibilă pentru simplul motiv că, la data introducerii ei, decizia atacată nu urmărea să producă efecte juridice faţă de terţi [31]. Astfel, după cum reiese în special din cuprinsul punctului 45 din această ordonanţă, Tribunalul a considerat că decizia respectivă nu putea produce vreun efect înainte de intrarea în vigoare, prevăzută pentru 13 ianuarie 2010, a deciziei directorului executiv al ECHA prin care s-a dat curs acordului unanim al Comitetului statelor membre de includere a acrilamidei în lista de identificare a substanţelor candidate publicată pe site-ul internet al ECHA.

50. Motivele ordonanţei atacate pronunţate în cauza T-1/10 sunt afectate de mai multe erori de drept.

51. În această privinţă, trebuie mai întâi amintită decizia Curţii potrivit căreia articolul 33 alineatul (3) CO [32], care prevedea formalităţile, şi anume publicarea sau notificarea, de la care începeau să curgă termenele de introducere a unei acţiuni în anulare, nu se opune posibilităţii ca un reclamant să introducă o acţiune împotriva unui act de la momentul când actul a survenit, fără a aştepta publicarea sau notificarea lui.

52. Dispoziţiile articolului 263 al şaselea paragraf TFUE nu se opun nicidecum aplicării acestei jurisprudenţe în cazul în speţă.

53. Dimpotrivă, din întreaga jurisprudenţă a Curţii rezultă că dreptul la o protecţie jurisdicţională efectivă impune să se recunoască oricărui justiţiabil dreptul de a introduce o acţiune în anulare împotriva unui act, cu condiţia ca actul respectiv să urmărească producerea de efecte juridice faţă de terţi şi să fie, aşadar, susceptibil să îl afecteze, iar persoana interesată să îndeplinească celelalte condiţii de admisibilitate a acţiunii din momentul în care cunoaşte autorul, conţinutul şi motivele actului respectiv, fără să i se poată opune caracterul prematur al acţiunii respective, chiar şi atunci când actul ar trebui să facă încă obiectul unei publicări sau al unei notificări şi, aşadar, chiar înainte de îndeplinirea acestor eventuale formalităţi.

31 — A se vedea îndeosebi punctele 41 şi 46 din ordonanţa atacată.

32 — A se vedea Hotărârea Hoogovens Groep/Comisia, citată anterior (punctul 8).

54. Astfel, după cum reiese dintr-o jurisprudență constantă, acțiunea în anulare trebuie să fie deschisă împotriva oricărui act al instituțiilor, al organelor, al oficiilor și al agențiilor Uniunii prin care se produc efecte juridice față de terți [33], mai precis efecte juridice obligatorii de natură să le afecteze interesele printr-o modificare substanțială a situației lor juridice [34], efectele respective trebuind să fie apreciate în funcție de criterii obiective care țin tocmai de fondul actului respectiv [35], având eventual în vedere contextul adoptării sale [36].

55. Prin urmare, din moment ce un act urmărește în mod clar și neechivoc [37], ținând cont de conținutul și de condițiile în care a survenit, să producă efecte juridice față de terți, el constituie, independent de publicarea sau de notificarea sa, un act atacabil în sensul articolului 263 TFUE.

56. Publicarea unui act reprezintă, astfel cum reiese dintr-o jurisprudență de asemenea constantă a Curții, o condiție de opozabilitate [38] care, din acest motiv, declanșează termenele de introducere a unei acțiuni împotriva acestuia. Deși publicarea unui act declanșează termenele de introducere a unei acțiuni la împlinirea cărora actul respectiv devine definitiv, ea nu constituie însă o condiție pentru nașterea dreptului la acțiune împotriva actului menționat.

57. În speță, Tribunalul a constatat, pe de o parte, că actul de identificare a unei substanțe ca prezentând motive de îngrijorare deosebită, adoptat în urma procedurii menționate la articolul 59 din Regulamentul nr. 1907/2006, dădea naștere unor obligații juridice, printre care obligațiile de informare prevăzute la articolul 7 alineatul (2), la articolul 31 alineatul (1) litera (c) și alineatul (3) litera (b), precum și la articolul 33 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1907/2006 [39]. Acesta a recunoscut pe de altă parte că organul ECHA însărcinat cu includerea unei substanțe în lista de identificare a substanțelor candidate nu dispunea de nicio marjă de manevră în legătură cu această includere din moment ce exista un acord unanim al Comitetului statelor membre [40].

58. Tribunalul a concluzionat însă că actul de identificare a unei substanțe ca prezentând motive de îngrijorare deosebită nu urmărea să producă efecte juridice față de terți înainte de includerea substanței respective în lista de identificare a substanțelor candidate publicată pe site-ul internet al ECHA [41] și, mai exact, anterior intrării în vigoare a deciziei directorului ECHA prin care s-a dispus publicarea listei de identificare a substanțelor candidate [42]. Acesta a concluzionat în mod formal că termenul de „introducere a acțiunii împotriva actului de identificare a unei substanțe drept substanță care prezintă motive de îngrijorare deosebită [...] nu poate curge decât de la «publicarea» listei [de identificare a] substanțelor candidate care conțin această substanță”.

59. Așadar, data publicării efective a listei de identificare a substanțelor candidate pe site-ul internet al ECHA și, mai precis, data actualizării acestei liste coincid cu data intrării în vigoare a deciziei menționate care a fost considerată de Tribunal punctul de plecare obligatoriu al termenelor de introducere a acțiunii în speță [43] și a stat la baza constatării caracterului prematur al acțiunii formulate de recurente.

33 — A se vedea Hotărârea din 31 martie 1971, Comisia/Consiliul (22/70, Rec., p. 263, punctele 39 și 42), precum și Hotărârea din 23 aprilie 1986, Les Verts/Parlamentul European (294/83, Rec., p. 1339, punctul 24).

34 — A se vedea Hotărârea din 11 noiembrie 1981, IBM/Comisia (60/81, Rec., p. 2639, punctul 9).

35 — A se vedea în special Hotărârea din 19 decembrie 2012, Comisia/Planet (C-314/11 P, punctele 94 și 95).

36 — A se vedea în acest sens Hotărârea din 26 ianuarie 2010, Internationaler Hilfsfonds/Comisia (C-362/08 P, Rep., p. I-669, punctul 58).

37 — A se vedea Hotărârea din 26 mai 1982, Germania și Bundesanstalt für Arbeit/Comisia (44/81, Rec., p. 1855, punctele 8-12).

38 — A se vedea în special Hotărârea din 29 mai 1974, König (185/73, Rec., p. 607, punctul 6), Hotărârea Racke, citată anterior (punctul 15), Hotărârea Skoma-Lux, citată anterior (punctul 37), Hotărârea Heinrich, citată anterior (punctul 43), precum și Hotărârea din 12 iulie 2012, Pimix (C-146/11, punctul 33).

39 — A se vedea punctul 42 din ordonanța atacată pronunțată în cauza T-1/10.

40 — A se vedea punctul 46 din ordonanța atacată pronunțată în cauza T-1/10.

41 — *Ibidem* (punctele 45 și 50).

42 — A se vedea punctele 7 și 45 din ordonanța atacată pronunțată în cauza T-1/10.

43 — A se vedea în special punctul 50 din ordonanța atacată, pronunțată în cauza T-1/10.

60. În acest fel, Tribunalul a fost în eroare atât cu privire la întinderea și efectele publicării actelor de drept al Uniunii, cât și cu privire la interpretarea noțiunii „act atacabil” în sensul articolului 263 TFUE.

61. În consecință, Tribunalul a săvârșit o eroare în interpretarea dispozițiilor articolului 263 al șaselea paragraf TFUE atunci când a concluzionat că acțiunea în anulare formulată de recurente împotriva deciziei ECHA de înscriere a acrilamidei în lista de identificare a substanțelor candidate este prematură întrucât a fost introdusă anterior publicării listei menționate pe site-ul internet al ECHA.

62. Trebuie adăugat că, după cum au invocat, de altfel, atât Regatul Țărilor de Jos, cât și Comisia în procedura în fața Tribunalului, decizia directorului executiv al ECHA de includere a unei substanțe în lista substanțelor candidate trebuie considerată actul definitiv care încheie procedura prevăzută la articolul 59 din Regulamentul nr. 1907/2006.

63. Publicarea, actualizată, a listei de identificare a substanțelor candidate pe site-ul internet al ECHA este doar o operațiune materială care permite aducerea la cunoștința celor interesați a deciziei definitive a ECHA[44], chiar dacă această operațiune condiționează în speță opozabilitatea deciziei menționate față de persoanele interesate și fixează data de la care încep să curgă termenele de decădere privind acțiunile împotriva acestei decizii.

64. În sfârșit, în lipsa oricărui alt mod de informare oficială cu privire la includerea unei substanțe în lista de identificare a substanțelor candidate, cum ar fi publicarea deciziei directorului executiv al ECHA sau chiar notificarea sa părților interesate care au prezentat informații menționate la articolul 59 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1907/2006, admisibilitatea unei acțiuni introduse de aceste părți de îndată ce au luat la cunoștință despre o astfel de includere este cu atât mai justificată.

65. Ordonanța atacată pronunțată în cauza T-1/10 trebuie să fie, așadar, anulată, iar cauza să fie trimisă spre rejudecare la Tribunal pentru ca acesta să se pronunțe cu privire la celelalte motive și argumente invocate de părți și în special cu privire la celelalte cauze de inadmisibilitate invocate de ECHA în cadrul excepției de inadmisibilitate ridicate. În această privință, trebuie subliniat că, dacă Tribunalul ar trebui să constate admisibilitatea acțiunii formulate de recurente, această constatare ar determina în mod automat inadmisibilitatea, pe motiv de litispendență, a acțiunii introduse de recurente în cauza T-268/10, care face obiectul recursului în cauza C-625/11 P pe care îl vom examina în continuare, în măsura în care acest recurs este admis, iar cauza este trimisă spre rejudecare la Tribunal.

C – *Recursul formulat în cauza C-625/11 P (ordonanța atacată, pronunțată în cauza T-268/10, prin care acțiunea a fost declarată tardivă)*

1. Rezumatul argumentelor părților

66. Recurentele invocă, în esență, un motiv unic, întemeiat pe faptul că Tribunalul ar fi săvârșit o eroare în interpretarea articolului 102 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, precum și a jurisprudenței referitoare la termenele de introducere a unei acțiuni, care a condus la încălcarea dreptului lor la o protecție jurisdicțională efectivă. Acestea susțin că termenul de 14 zile prevăzut de această dispoziție trebuie aplicat în cazul oricărui act publicat, indiferent de modalitatea de publicare, iar nu doar în cazul actelor publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

44 — A se vedea în același sens Ordonanța din 28 iunie 2011, Verein Deutsche Sprache/Consiliul (C-93/11 P, punctul 26).

67. În schimb ECHA, susținută pe deplin de Regatul Țărilor de Jos, apreciază că termenul de 14 zile prevăzut la articolul 102 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului nu poate fi aplicat în cazul unui act publicat pe internet. Întrucât reglementările Uniunii referitoare la termenele de introducere a unei acțiunii sunt de strictă aplicare, domeniul de aplicare al acestei dispoziții nu poate fi extins în lipsa unei modificări a regulamentului de procedură amintit decât dacă se încalcă principiul securității juridice. ECHA mai insistă în această privință pe diferența dintre publicarea pe internet și publicarea în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

68. La rândul ei, Comisia subliniază că recurentele se limitează, în recursul formulat, să denunțe tratamentul discriminatoriu sau arbitrar la care ar fi fost supuse. Or, după cum a constatat Tribunalul la punctul 38 din ordonanța atacată pronunțată în cauza T-268/10, termenul de prescripție aplicat în speță recurentelor, dat fiind că nu ține cont de termenul de 14 zile prevăzut la articolul 102 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, se aplică fără excepție tuturor părților aflate în aceeași situație precum recurentele.

2. Analiză

69. Cu titlu introductiv, trebuie subliniat că, potrivit ordonanței atacate pronunțate în cauza T-268/10, Tribunalul a respins acțiunea formulată de recurente ca inadmisibilă pentru decădere, motivând că termenul de 14 zile prevăzut la articolul 102 alineatul (1) din Regulamentul de procedură nu putea fi aplicat, dincolo de textul articolului, actelor care, la fel ca actul atacat în speță, nu sunt publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, ci exclusiv pe internet [45], precizând că nu se putea accepta în speță nicio eroare scuzabilă [46].

70. Motivele ordonanței atacate pronunțate în cauza T-268/10 sunt de asemenea afectate de erori de drept.

71. Trebuie subliniat că Regulamentul de procedură al Tribunalului nu cuprinde, ca de altfel nici Regulamentul de procedură al Curții [47], dispoziții echivalente cu cele ale articolului 102 alineatul (1), care să privească în mod particular publicarea actelor instituțiilor, ale organelor, ale oficiilor și ale agențiilor Uniunii pe internet.

72. Într-un mod mai general, trebuie constatat că reglementarea Uniunii în legătură cu termenele de introducere a unei acțiuni nu conține nicio dispoziție privind publicarea pe internet a actelor instituțiilor, ale organelor, ale oficiilor și ale agențiilor Uniunii, astfel încât Curtea trebuie să acopere această lacună garantând dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă [48] și respectând principiile generale de drept și, în plus, dispozițiile articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii [49], astfel cum a fost interpretat în lumina articolului 6 alineatul (1) și a articolului 13 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950.

45 — A se vedea în special punctul 34 din ordonanța atacată pronunțată în cauza T-268/10.

46 — A se vedea în special punctul 41 din ordonanța atacată pronunțată în cauza T-268/10.

47 — A se vedea, în această privință, articolul 50 din noul Regulament de procedură al Curții, astfel cum a fost aprobat de Consiliul Uniunii Europene la 24 septembrie 2012, redactat pe fond în termeni identici cu cei ai articolului 102 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului. A se vedea de asemenea dispozițiile identice ale articolului 81 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție a Comunităților Europene din 19 iunie 1991 (JO L 176, p. 7, Ediție specială, 01/vol. 10, p. 30).

48 — A se vedea Hotărârea din 28 februarie 2013, Reexaminare Arango Jaramillo și alții/BEI (C-334/12 RX-II, punctele 40-46).

49 — A se vedea în special Hotărârea din 8 decembrie 2011, KME Germany și alții/Comisia (C-389/10 P, Rep., p. I-13125, punctul 119).

73. În această privință, din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului [50] rezultă în mod clar, astfel cum Curtea a avut ocazia să amintească [51], că dreptul de a se adresa în justiție, în cadrul căruia dreptul de acces la o instanță constituie un aspect particular, nu este unul absolut și este supus unor limite în ceea ce privește îndeosebi condițiile de admisibilitate ale unei acțiuni, printre care se numără instituirea unui termen de decădere [52].

74. Cu toate acestea, trebuie amintit totodată că, deși justițiabilii trebuie să se aștepte ca normele privind admisibilitatea să fie aplicate, acestea trebuie să urmărească un scop legitim și să rămână proporționale și, prin urmare, să nu poată restrânge accesul acestora la o instanță într-o măsură care ar aduce atingere esenței dreptului lor [53]. Aplicarea acestor norme nu trebuie să îi împiedice să se prevaleze de o cale de atac disponibilă [54].

75. Acestea sunt principiile în lumina cărora trebuie analizat dacă Tribunalul putea în mod întemeiat să refuze să ia în considerare termenul de 14 zile prevăzut la articolul 102 alineatul (1) din regulamentul său de procedură și să declare, în consecință, decăderea recurentelor din dreptul de a formula acțiune, fără a le acorda beneficiul erorii scuzabile.

a) Cu privire la problema dacă termenul de 14 zile se aplică actelor publicate pe internet

76. În această privință, trebuie mai întâi observată ambiguitatea chiar a textului articolului 102 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului dat fiind că această dispoziție începe prin a evoca publicarea actelor în general pentru ca, la final, să facă referire doar la publicarea în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

77. S-ar putea, așadar, aprecia, contrar a ceea ce a statuat Tribunalul, că această dispoziție nu reglementează în mod specific doar calculul termenelor de introducere a unei acțiuni împotriva „actelor publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*”, ci și, mai general, calculul termenelor de introducere a unei acțiuni împotriva actelor publicate comparativ cu actele care sunt, printre altele, notificate. Precizarea referitoare la publicarea în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ar fi așa-zis ocazională, ea ar reprezenta o reminiscență a unei perioade în care internetul nu exista și în care publicarea unui act nu putea fi concepută decât într-o ediție a *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene* scoasă obligatoriu în format hârtie.

78. Simpla analiză textuală, intrinsecă, a acestei dispoziții din Regulamentul de procedură al Tribunalului nu poate fi însă considerată suficientă pentru a oferi un răspuns la problema de principiu astfel invocată prin această cauză și trebuie, potrivit jurisprudenței constante a Curții, să fie interpretată ținând cont de contextul în care se înscrie și de obiectivele pe care le urmărește [55].

50 — A se vedea în special Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1998, Pérez de Rada Cavanilles împotriva Spaniei (cererea introductivă nr. 28090/95, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-VIII, § 44) și Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 6 decembrie 2011, Anastasakis împotriva Greciei (cererea introductivă nr. 41959/08, nepublicată încă în *Recueil des arrêts et décisions*, § 24).

51 — A se vedea Ordonanța din 16 octombrie 2010, Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert/Comisia (C-73/10 P, Rep., p. I-11535, punctul 53), și Hotărârea Arango Jaramillo și alții/BEI, reexaminată, citată anterior (punctul 43).

52 — A se vedea Ordonanțele din 17 mai 2002, Germania/Parlamentul European și Consiliul (C-406/01, Rec., p. I-4561, punctul 20) și Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert/Comisia, citată anterior (punctele 48-50).

53 — A se vedea în special Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 19 decembrie 1997, Brualla Gómez de la Torre împotriva Spaniei (cererea introductivă nr. 26737/95, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-VIII, p. 2955, § 33) și Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului Pérez de Rada Cavanilles/Spania, citată anterior (§ 44).

54 — A se vedea, în special, Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 16 noiembrie 2000, S. A. „Sotiris și Nikos Koutras ATTEE” împotriva Greciei (cererea introductivă nr. 39442/98, *Recueil des arrêts et décisions* 2000-XII, § 20), precum și Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului Anastasakis împotriva Greciei, citată anterior (§ 24).

55 — A se vedea în special Hotărârea din 24 octombrie 1996, Eismann (C-217/94, Rec., p. I-5287, punctul 16), Hotărârea din 16 ianuarie 2003, Maierhofer (C-315/00, Rec., p. I-563, punctul 27), și Hotărârea din 15 iulie 2004, Harbs (C-321/02, Rec., p. I-7101, punctul 28).

79. În speță, termenul de 14 zile prevăzut la articolul 102 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului își are originea în necesitatea de a garanta tuturor justițiabililor din Uniunea Europeană același termen de introducere a unei acțiuni împotriva actelor instituțiilor, ale organelor, ale oficiilor și ale agențiilor Uniunii publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, calculat nu de la data ediției oficiale a *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, indicată în mod normal pe fiecare număr al acestuia, ci de la data la care se poate prezuma în mod rezonabil că *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* este efectiv disponibil în toate statele membre ale Uniunii. Mai mult, Curtea a avut ocazia să statueze că publicarea unei versiuni electronice a *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene* nu poate fi considerată drept o formă suficientă de punere la dispoziție a legislației comunitare care să îi asigure opozabilitatea [56].

80. Scopul acestui termen de 14 zile era, așadar, de a asigura, în considerarea chiar a funcției publicării sus-menționate, egalitatea de tratament a tuturor justițiabililor din Uniune. În consecință, termenul constituie într-un fel un termen forfetar latent, care garantează respectarea principiului general al egalității în dreptul Uniunii în privința acțiunilor în anulare.

81. În consecință, simplul fapt că se prevede publicarea pe internet a unui act nu permite însă „ignorarea" termenului de 14 zile prevăzut la articolul 102 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului. Dimpotrivă, în lipsa unei dispoziții exprese care să reglementeze publicarea pe internet a actelor instituțiilor, ale organelor, ale oficiilor și ale agențiilor Uniunii, este necesar să se interpreteze această dispoziție în sensul că termenul menționat trebuie, în vederea respectării principiului general al egalității și în lipsa unor cauze peremptorii contrare [57], să fie considerat aplicabil la calculul termenelor de introducere a unei acțiuni împotriva tuturor actelor publicate ale instituțiilor, ale organelor, ale oficiilor și ale agențiilor Uniunii, indiferent de modalitatea de publicare avută în vedere.

b) Cu privire la eroarea scuzabilă

82. În orice caz și dincolo de această interpretare *pro actione* a dispozițiilor articolului 102 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, acesta din urmă are obligația de a aprecia, în funcție de toate împrejurările speței, dacă există o eventuală eroare scuzabilă a recurentelor.

83. Astfel, deși este adevărat că noțiunea „eroare scuzabilă" vizează împrejurări excepționale în care, printre altele, instituția implicată a adoptat un comportament de natură să provoace, prin el însuși sau într-o măsură determinantă, o confuzie admisibilă în percepția unui justițiabil de bună-credință și care dă dovadă de întreaga diligență cerută unei persoane normal informate [58], Curtea a mai avut însă grijă să precizeze [59] că ea nu putea fi limitată doar la această ipoteză și că putea rezulta din orice împrejurare excepțională [60].

84. Tribunalul a statuat în speță că eroarea recurentelor se „întemeia pe o interpretare greșită fie a articolului 102 alineatul (2), fie a articolului 101 alineatul (1) [din Regulamentul de procedură al Tribunalului]", dispoziții care nu ridică nicio dificultate de interpretare.

56 — A se vedea Hotărârea Skoma-Lux, citată anterior (punctele 47-50).

57 — A se vedea Hotărârea din 5 aprilie 1979, Orlandi/Comisia (117/78, Rec., p. 1613, punctele 10 și 11).

58 — A se vedea Hotărârea din 15 decembrie 1994, Bayer/Comisia (C-195/91 P, Rec., p. I-5619, punctul 26), Ordonanța din 27 noiembrie 2007, Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret și Akar/Comisia (C-163/07 P, Rep., p. I-10125, punctul 36), Ordonanța din 14 ianuarie 2010, SGAE/Comisia (C-112/09 P, Rep., p. I-351, punctul 20), precum și Ordonanța Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert/Comisia, citată anterior (punctul 42).

59 — A se vedea Hotărârea Bayer/Comisia, citată anterior (punctul 26).

60 — A se vedea Ordonanța SGAE/Comisia, citată anterior (punctul 29).

85. Or, deşi este adevărat că, în ordonanţa citată de Tribunal [61], Curtea a statuat că reglementarea referitoare la termenele de introducere a unei acţiuni nu prezenta nicio dificultate specială de interpretare, totuşi Curtea se referea doar la modalităţile de calcul al respectivelor termene. Nu se putea deduce doar pe baza acestei ordonanţe că problema calculului termenelor de introducere a unei acţiuni împotriva actelor instituţiilor, ale organelor, ale oficiilor şi ale agenţiilor Uniunii publicate exclusiv pe internet era perfect clară şi nu lăsa loc niciunei îndoieli rezonabile.

86. Lipsa unor dispoziţii exprese şi a unei jurisprudenţe specifice referitoare la modalităţile de calcul al termenelor de introducere a unei acţiuni împotriva actelor instituţiilor, ale organelor, ale oficiilor şi ale agenţiilor Uniunii publicate exclusiv pe internet ar fi trebuit, dimpotrivă, să determine Tribunalul să ia în considerare toate împrejurările din speţă pentru a aprecia, în lumina dreptului la o protecţie jurisdicţională efectivă, condiţiile privind constatarea unei erori scuzabile.

87. Ambiguitatea textului articolului 102 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, împreună cu faptul că diligenţa cu care recurentele au crezut că ar putea să îşi valorifice dreptul la o cale de atac a fost sancţionată printr-o ordonanţă pronunţată în aceeaşi zi în care acţiunea lor, declarată prematură, a fost respinsă ca inadmisibilă ar fi trebuit să determine Tribunalul să admită eroarea scuzabilă în prezenta cauză.

88. În consecinţă, Tribunalul a săvârşit o eroare de drept în interpretarea articolului 263 al şaselea paragraf TFUE şi a articolului 102 alineatul (1) din Regulamentul de procedură atunci când a concluzionat că acţiunea în anulare formulată de recurente împotriva deciziei ECHA de înscriere a acrilamidei în lista de identificare a substanţelor candidate era tardivă şi că această tardivitate nu constituia o eroare scuzabilă.

89. Ordonanţa atacată, pronunţată în cauza T-268/10, trebuie să fie, aşadar, anulată, iar cauza să fie trimisă spre rejudecare la Tribunal pentru ca acesta să se pronunţe cu privire la celelalte motive şi argumente invocate de părţi, reamintindu-se totuşi că acţiunea respectivă va trebui să fie respinsă ca inadmisibilă, pe motiv de litispendenţă, dacă acţiunea care face obiectul cauzei T-1/10, trimisă spre rejudecare la Tribunal, ar trebui să fie declarată admisibilă.

IV – Concluzie

90. În consecinţă, propunem Curţii să declare:

În cauza C-625/11 P:

1) Anulează Ordonanţa Tribunalului Uniunii Europene din 21 septembrie 2011, PPG şi SNF/ECHA (T-268/10).

2) Trimite cauza spre rejudecare Tribunalului Uniunii Europene.

3) Cererea privind cheltuielile de judecată se soluţionează odată cu fondul.

În cauza C-626/11 P:

1) Anulează Ordonanţa Tribunalului Uniunii Europene din 21 septembrie 2011, PPG şi SNF/ECHA (T-1/10).

2) Trimite cauza spre rejudecare Tribunalului Uniunii Europene.

61 — A se vedea Ordonanţa Germania/Parlamentul European şi Consiliul, citată anterior (punctul 21).

3) Cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.